

NADŠKOF GEORG GÄNSWEIN

## »Vsak dan molim k njemu«

*Spomin na papeža Benedikta XVI. ob prvi obletnici*

*Na silvestrovo 2023 je bila prva obletnica smrti papeža Benedikta XVI. Kaj je v vaših mislih in srcu, ko mislite na dneve umiranja in poslavljanja papeža Benedikta XVI.?*

Spomin na smrtni dan prebuja v meni žalost, bolečino in otožnost. Istočasno pa obuja tudi veliko hvaležnost za mnoga leta, ki sem jih smel preživeti in delovati ob njem. Zame so bila nezasluženi dar. Pa vendar: ko zdaj mislim na konec leta, na silvestrovo, na smrti dan, prevladujeta otožnost in žalost.

*Kateri trenutki v tem času poslavljanja so se posebno vtisnili v Vaš spomin?*

V moje srce in moj spomin so se posebno vtisnili dnevi pred smrtjo. Predvsem svete maše, ki smo jih v majhni skupnosti obhajali ob njegovi smrtni postelji. Zbrano in močno ozračje, navzočnost papeža, ki je vedno bolj slabel – vse to se je globoko zakopalo v mojo notranjost. Ta podoba, to doživetje me spremlja, kamor koli grem.

*Benedikt XVI. je bil rojen na veliko soboto in umrl v božični osmini. Slike njegovega trupla na mrtvaškem odru poleg božičnega drevesa so obkrožile svet. Ali spričo teh dogodkov drugače gledate na božični praznik?*

Od leta 2022 je božični praznik neločljivo povezan z Benediktovo smrtjo. To močno vpliva na moje doživljanje. Rojen je bil na

veliko soboto in umrl je v božični osmini: v tem moremo spoznati Božjo previdnost, ki s pogledom nazaj čudovito osvetljuje njegovo življenje: velika noč in božič! Najpomembnejša datuma njegova življenja sovpadata z najpomembnejšima datuma vere: velika noč in božič. Gospodovo rojstvo, trpljenje, smrt in vstajenje odsevajo v življenjskih datumih Josepha Ratzingerja. V tej veliki »osmini vere« je papež Benedikt XVI. dopolnil svoje celotno življenje.

*Pojem »leto žalovanja« izraža, da žalovanje potrebuje svoj čas. Kakšna obdobja žalovanja preživljate? Kako to doživljate? Ali je vse to spremenilo Vas osebno oziroma Vašo vero?*

Moje duhovno življenje je občutilo boleče dni žalovanja, ki traja in ostaja. Žaloval sem kakor ljudje, ki žalujejo za dragim pokojnim. A močnejša je bila gotovost v veri, da smrt nima zadnje besede, ampak Bog. Človeško sem trpel in še vedno trpim, da papež Benedikt ni več telesno tukaj. V veri pa sem vendar izkušal tolažbo, zaupanje in notranjo moč. To je poglobilo moje duhovno življenje.

*Ali se v molitvi pogovarjate s papežem Benediktom XVI.? Ali je Vaš priprošnjik v kakih zadevah?*

Vsak dan molim k njemu. Postal je moj veliki priprošnjik, seveda tudi v osebnih zadevah.

*Kako se je papež Benedikt XVI. pripravljala na svojo smrt?*

Papež Benedikt XVI. se je zelo zavestno bližal svoji smrti. V svojih zadnjih letih je večkrat pisal in govoril o tem, da je v zadnjem obdobju svojega zemeljskega romanja.

*Ali se je na poseben način pripravljala na svoje umiranje?*

To je delal, odkar se je odpovedal Petrovi službi. Ni šlo toliko za posebne dejavnosti, s katerimi bi se pripravljala na smrt. Benedikt je imel ta dan zavestno pred očmi kot cilj, prepustil se je »odmiranju«. Sprijaznil se je s pojemanjem moči in se izročil v dobrotno Božjo roko. Vedel je, da ga nosi in drži. Njegova priprava na smrt je bila zlasti v tem, da je bolj zavestno opravljal svoje dnevno delo in še močnejše izročal Božji previdnosti čas, ki mu je preostajal.

*Pri Benediktu XVI. smo ob njegovih izjavah imeli vtis, da se veseli srečanja z Gospodom ob koncu svojih dni. Ali papež umira lažje kakor navaden vernik?*

Prepričan sem, da se je pripravljaj na srečanje z Gospodom in se tega veselil. Če kdo umira lažje ali ne, pa ni odvisno od službe. Ljudska modrost pravi: kakršno življenje, takšna smrt. Benedikt je živel v Bogu, za Boga in Kristusa. V tej naravnosti je tudi umrl. Na ta način je morda še lažje izročil svoje življenje v Kristusove roke.

*Priletni Benedikt XVI. je imel februarja 2022 v nekem pismu pred očmi svoj bližnji konec: »Kar kmalu bom stal pred dokončnim Sodnikom svojega življenja. Tudi če imam ob pogledu nazaj na svoje dolgo življenje veliko razloga za zgroženost in strah, sem vendar miren, ker trdno zaupam, da Gospod ni samo pravičen sodnik, ampak hkrati tudi prijatelj in brat, ki je moja nezadostnost že sam pretrpel in je zato kot moj sodnik hkrati tudi moj zagovornik (paraklet, tolažnik). S pogledom na uro sodbe vedno jasneje vidim milost, da sem kristjan. Krščanstvo mi podarja poznanstvo, še več, prijateljstvo s sodnikom mojega življenja. Daje mi, da grem z zaupanjem skozi temna vrata smrti.« Kakšno globoko zaupanje v milosrčnost Boga spričo ure sodbe! Ali je to dar vere? Ali se moreš tega naučiti? Ali si moreš to pridobiti z delom?*

Globoko zaupanje v milosrčnost Boga spričo smrti imam za velik dar vere. Seveda se moreš vaditi v zavestni pripravi na srečanje z Gospodom, ko zaupaš v Božjo milosrčnost v smrtni uri. Uvajanje pa pomeni, da vedno bolj poslušaj Gospodovo besedo in sprejemaš vase njegovo navzočnost. Čim bolj veruješ in zaupaš Gospodu, tem večje upanje ti podarja. Uvajanje v zaupanje usmiljenemu Sodniku podarja tolažbo in notranji mir.

*Zadnje Benediktove besede so bile: »Gospod, ljubim te!« Ali je v tej izpovedi povzetek življenjskega dela tega papeža?*

Globoko sem prepričan, da so bile navedene besede teološko in osebno vodilo vsega njegovega življenja ter da obsegajo vsa

obdobja njegovega delovanja. Svoj vrhunec pa so dosegle v njegovem papeževanju.

*Josepha Ratzingerja/Benedikta XVI. ste desetletja spremljali čisto blizu: na kongregaciji za verski nauk, med njegovim papeževanjem in v času, ko je bil zaslužni papež, papa emerito. V čem je bil največji izziv za Vas v vseh teh letih?*

Največji izziv v omenjenih življenjskih obdobjih je bil v tem, da bi zaupane mi naloge izpolnil in opravil tako, da bi bil zares v pomoč in oporo njemu, ki mi je te naloge zaupal. To seveda ni bilo vselej preprosto, delno utrudljivo, a sem vedno delal rad in z vsem srcem. V Josephu Ratzingerju/papežu Benediktu XVI. sem imel blagega in modrega učitelja. Izkazoval mi je veliko razumevanja, veliko rahločutnost in človeško naklonjenost. To je spodbujalo moje služenje.

*Za kaj ste posebej hvaležni?*

Hvaležen sem za številna leta, ko sem smel delovati ob njem. Obogatila so moje življenje in poglobila mojo vero. Bilo je veliko izkušenj, ob katerih sem zorel. Posebno sem hvaležen za izkušnjo, da tudi pri največjih težavah nisem zanemarjal malenkosti, ampak sem vztrajal v zvestobi, vedri predanosti in trdnem zaupanju v Boga. Na koncu je vedno prevladalo veselje.

*Psihologija pozna »preizkus na smrtni postelji«: tedaj je človeku jasno, kaj je v življenju zares pomembno, kaj je bistveno in kaj ni. Če to prenesemo na pogovore in razprave o vprašanjih teologije in vere: kaj je na koncu zares pomembno? Kaj vzdrži tudi na pragu smrti? Kaj je bistveno?*

Na misel mi prihaja mesto iz Drugega pisma Timoteju, kjer apostol Pavel pove, da je dobojeval dober boj, dokončal tek in ohranil zvestobo vere. Tudi če so bile razprave o teoloških in cerkvenih vprašanjih še tako silovite, je na koncu pomembna ljubezen do Kristusa, zvestoba v hoji za njim. Na pragu smrti je bistveno, da se vera ne zamaje, ampak v vsem vzdrži. To, da me ohranja zaupanje v Odrešenika in da cilja večnega življenja ne izgubim izpred oči.

*Kako si predstavljate nebesa?*

Nekoč je majhen otrok na veliki javni prireditvi postavil papežu Benediktu prav to vprašanje. Papež je odgovoril, da si predstavlja nebesa tako, da je doma v družini, s svojimi starši, brati in sestrami ter vsemi, ki se imajo radi. S tem je menil, da živimo drug z drugim v veliki harmoniji. Pa ne samo za nekaj trenutkov, ampak enkrat za vselej. Tako si tudi jaz predstavljam nebesa: skupaj smo pri Bogu v popolni harmoniji, ki ne pozna konca.

*Kako boste preživel prvo obletnico smrti Benedikta XVI.?*

Na silvestrovo je zgodaj v baziliki sv. Petra obletna spominska maša, ki jo bom vodil. Nato se bomo zadržali ob grobu papeža Benedikta XVI. Dan bom preživel s prijatelji v spominjanju na pokojnega papeža. Pri tem bodo gotovo oživali mnogi spomini, ki so v preteklih letih zaznamovali moje življenje.

*Kaj mislite: kaj bi si Benedikt XVI. želel, česa naj bi se poznejši rodovi spominjali s pogledom na njegovo življenjsko delo in osebo?*

Zadnjega stavka, ki ga je izgovoril na tem svetu: »Gospod, ljubim te.« V tem je vsebovano vse, kar je kot teolog, duhovnik, škof in papež napisal, oznanjeval, izpričeval in veroval. Ta izpoved je njegova oporoka.